

Vážení čtenáři,

slunce přidává na intenzitě svých paprsků a prázdninové měsíce se kvapem blíží. V Litovli proběhlo zahájení turistické sezóny, Muzeum kočárů v Čechách pod Kosířem nabízí komentované prohlídky nové expozice s ukázkami mechanických vymožeností a patentů kočárů, velkým zážitkem jsou projíždky formanským vozem po hanácké krajině, v červenci proběhne další ročník Josefkolu. Ve Velké Bystřici proběhne tradiční kuličkáda, v rámci akce Bílý kámen bude možné nahlédnout do jinak celoročně uzavřených zákoutí Vojenského újezdu Libavá. Prostějovský Iris chystá

příměstské tábory, setkání v lesoparku Hloučela, exkurzi do Planých louček i prohlídku hradu Kolštejna v Branné. Na nejpikantnější výroky z oblasti životního prostředí čeká celostátní anketa Zelená perla roku 2022. V Konici se chystá další ročník Žvábčova festivalu dechových hudeb, ale zazní zde i country a rock.

V barevné verzi můžete náš měsíčník sledovat na www.kcolomouc.cz. Hladký přechod do letních měsíců přeje

Redakce

- Drobné památky Lošova
- ČSOP – Ekocentrum Iris v červnu
- Tři ptačí rarity
- Ozvěny místa
- Knihovna města Olomouce
- Olomouc univerzitní
- Příběh se šťastným koncem – nandu pampový
- Muzeum a galerie Prostějov
- Muzeum Rýmařov
- Květnové kulturní akce ve Velké Bystřici
- MěKS Konice v červnu
- Heraldické symposium

Muzeum kočárů v Čechách pod Kosířem

Každý víkend probíhají pozoruhodné komentované prohlídky s videoprojekcí a ve státní svátky 5. a 6. července netradiční prohlídky.

Předvádění mechanických vymožeností a patentů kočárů “Neskutečný pohled”

Muzeum kočárů v Čechách pod Kosířem otevřelo unikátní expozici cestovních a parkových kočárů.

Poprvé spatříte obrovské cestovní kočáry, jako je patnáctimístný Omnibus, dostavník Mail – Coach, nebo nejelegantnější zámecké parkové kočáry pro dámy, ale i mnoho dalšího.

Předvádí a programem provází Václav Obr.

www.historickekočary.cz

Generální partner
Olomoucký kraj

NESKUTEČNÝ POHLED

Historické kočáry „MYLORD“
MUZEUM KOČÁRŮ
Čechy pod Kosířem

NOVÁ EXPOZICE - CESTOVNÍ A PARKOVÉ KOČÁRY

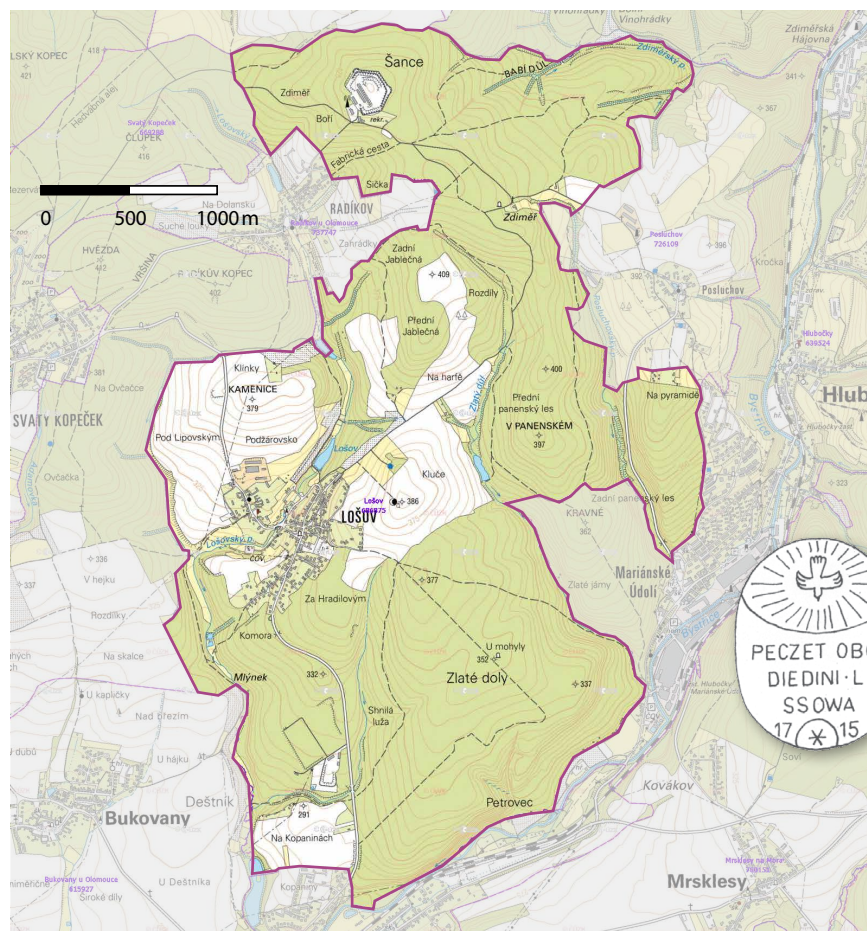
Muzeum kočárů v Čechách pod Kosířem, zahájení 1. 4. 2023 v 10 hodin

Drobné památky Lošova

Paměť krajiny zachovaná ve starých štolách pod zemí.

Stříbro je méně než zlato, však zlato zas méně než ctnosti.

Horatius

Horská obec Lošov se rozkládá severovýchodně od města Olomouce na nejjižnějších výběžcích Nížkého Jeseníku. Poprvé se připomíná v roce 1385. Její název vychází od osobního jména Loš. Malá ves v horách patřila až do zrušení v roce 1784 klášteru Hradisko. K Olomouci se připojila v roce 1980, lesy na jejím katastru však město koupilo již v roce 1936. Rozsáhlé lesy tvoří nyní její největší bohatství, ale nebylo to tak vždy. Již v dávném středověku se zde těžilo zlato a stříbro. Pozůstatky těžby můžeme najít v lese východně od obce v místech nazvaných Zlaté doly. Při báňském průzkumu byly nalezeny podzemní štoly, jámy, haldy i doklady rýžování zlata z 12. století. Později se zde dobývalo také olovo a měď. Na obecní pečeti je letící holubice ve svatozáři.

Drobné památky Lošova byly rozestavěny po jejím velkém území, zachovala se z nich jen část. Nejvýznamnější je kaple –

zvonice zasvěcená patronu obce svatému Floriánovi. Byla postavena na návsi v nejstarší části osídlení v roce 1862. Mezi dvěma kaštanami stojí čtyřhranná stavba se svatými obrazy nad vchodem. Dříve zde byla soška svatého Floriána, nyní zde můžeme spatřit reprodukcí ozdobnou slavnostním věncem. Svatý Florián je patronem hasičů a ochráncem před ohněm. Byl to římský voják pocházející z horního Rakouska, za svou víru byl mučen a nakonec s kamenem na krku vhozen do řeky Emže. Od počátku středověku je uctíván jako ochránce proti ohni a vodě. Na svátek sv. Floriána 4. května vycházelo z Lošova procesí s křížem do baziliky na Svatém Kopečku.

Vpravo u vjezdu do obce stojí kamenný kříž z roku 1865. Pod sochou ukřižovaného Krista jsou vytvořeny kamenné reliéfy kalicha, Panny Marie Bolestné a mučičí nástroje. Před pěkně renovovaným kří-

Kaple- zvonička sv. Floriána

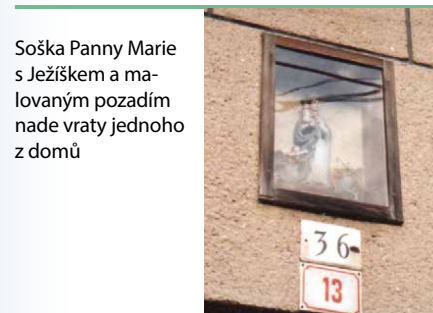
žem jsou vysázeny květiny. Z Lošova dříve vedla přímá polní cesta na Svatý Kopeček. V polovině staré cesty stávala v poli dřevěná Boží muka s obrázkem Panny Marie. Byla zničena v padesátých letech 20. století při kolektivizaci. Vysoký dřevěný sloup byl zakryt plechovou stříškou a zpevněný pláty železa. Sloup byl traktorem vytržen ze země a odtažen do lesa. Pan Johanes, jemuž patřila pole u Boží muky zachránil obrázek Panny Marie a nechal jej zazdít ve vchodu svého domu ve Svolinského ulici č. 30. V dřevěném rámu je plechový obrázek s nápisem: „Matinko boží pros za nás“.

K Lošovu patří také hájenka na samotě ve Zdiměři. Dům je pozůstatkem dávné středověké osady, která se připomíná v roce 1558 jako již zaniklá. Před hájenkou byl před osmi lety postaven dřevěný kříž se soškou ukřižovaného Krista. Dřevo pochází z trámů staré stodoly a kříž byl postavený současnými majiteli hájenky na památku rodiny revírníka Johna. Nedaleko odtud je v lese zasazena dvojice velkých kamenů. Je to jubilejní pomník, památka na zakoupení zdejších lesů šlechtickým rodem Lichtenštejnů z let 1898 a 1913. Kolem zdiměřské myslivny procházela dříve procesí poutníků směřujících ze Svatého Kopečku přes Radíkov dále na Posluchov až do dalšího poutního místa ve Staré Vodě u Města Libavá.

V malém parčíku je ve Svolinského ulici pomníček mezi dvěma tújemi. Pochází

Drobné památky Lošova

Soška Panny Marie s Ježíškem a malovaným pozadím nade vraty jednoho z domů

Plechový obrázek Panny Marie s Ježíškem a malým Janem Křtitelem, původně z Boží muky

z roku 1928 a je věnován obětem válek. Je na něm 9 jmen padlých z let 1914–19, dva nezvěstní z roku 1914 a tři jména padlých z roku 1945. Zdejší rozsáhlé lesy byly místem úkrytu partyzánů i uprchlých sovětských zajatců na konci druhé světové války.

Na křižovatce lesních cest jihovýchodně od obce směrem ke Zlatým dolům stojí v mohyle kamenů postavená hnědá žulová deska. Byla sem zasazena v roce 1936 na paměť zakoupení lošovského polesí městem Olomoucí. V kameni se zde podepsal olomoucký starosta JUDr. Richard Fischer.

V Lošově můžeme ještě vidět několik svatých obrázků nebo sošek na domech. Byly umístěny na průčelí, zpravidla nad

Kamenný kříž z r. 1865

Dřevěný kříž před hájenkou

vchodem do domu k jejich ochraně. Zde to jsou Panna Marie a svatý Florián ve Svolinského ulici. Slavná soška svatého Floriána bývala na dnes již zbořeném domě naproti hospodě. Odtud vycházelo procesí každý rok 4. května na Svatý Kopeček.

Další svaté obrázky byly umístěny na stromech kolem starých cest. Dávaly se na místa neštěstí nebo záchrany člověka. Protože nebyly vyrobeny z trvanlivého materiálu a byly vystaveny nepřízní počasí, musely se obnovovat. Dnes již bohužel zmizely, ale ještě můžeme poznat starý dub rostoucí nad potokem u cesty z Lošova na Svatý Kopeček, kde byl zavěšen obrázek s Pannou Marií. Další svaté obrázky byly u silnice na Svatý Kopeček na okraji lesa, dva byly umístěny vlevo u silnice

do Velké Bystřice a jeden na rozcestí lesních cest směrem k Posluchovu a Zdiměři, kde se dodnes říká „U andílka.“

Ke drobným památkám můžeme také přiřadit malé hraniční kameny s iniciálami „FL“, které jsou na hranicích katastru a značí hranici lesů knížete Lichtenštejna.

Zdejší krásné lesy jsou oázou pro oddech, úkrytem lesní zvěře, ale občas slouží i jako úkryt opuštěnému neznámému člověku. Několik takových příbytků jsem našel v houštinách mimo cesty. U jednoho z nich byl postavený maličký betlém ze dřeva a z mechu. Na místě, kde se kdysi získávalo zlato pro úřední olomoucká knížata, žil jeden z nejhudších a nejopuštěnějších.

Ján Kadlec

Jubilejní pomník na odkoupení lesů Lichtenštejnů v letech 1898 a 1913

Pomník obětem světových válek

Pamětní deska k zakoupení polesí městem Olomoucí

ČSOP – Ekocentrum Iris plánuje na červen 2023 tyto akce:

Durana

středa 7. června

Výcházka nejen pro seniory k chráněnému území Skřípovský mokřad a dále odtud na Duranu, což je kopec s lesní přírodní rezervací a pozůstatky hradiště Úsobno. Ráno odjezd autobusem do Skřípova v 8:35 (st. č. 6). Návrat dle počasí mezi 14:30 a 15:15. Délka asi 8 km. Poplatek 40 Kč.

Den životního prostředí na Hloučele

sobota 10. června

Osvětová akce se tentokrát bude konat v přírodě biokoridoru Hloučela, v okolí Bistra U Matesů. Pro děti i dospělé zde budou připraveny hravé a vzdělávací aktivity, pozorování živé přírody, tvořivá činnost, informační panely, doprovodný program apod. Akce se koná od 14 do 17 hod.

Plané loučky a Poděbrady

středa 14. června

Výcházka nejen pro seniory k jezeru Poděbrady a na blízké chráněné území Plané loučky s naučnou stezkou. Obejdeme jezero a budeme hledat pobytové stopy zde žijících bobrů. Ráno spol. odjezd vlakem v 8:02 do stanice Olomouc-Řepčín v 8:02 (přes Senici n. H.). Návrat opět vlakem do 13:45. Poplatek 40 Kč.

Setkání s mokřadem Mokroš

sobota 17. června

Výcházka pro všechny generace k mokřadu Mokroš u Mořic. Prohlédneme si zajímavé biocentrum s mokřadem, dřevěnou pozorovatelnou a naučnou stezkou. Pro děti i dospělé budou cestou i na místě připraveny hravé aktivity na téma život u vody, pozorování vodních rostlin a živočichů. V případě vhodného počasí budeme pokračovat do Němčic nad Hanou a navštívíme záchrannou stanici. Ráno společný odjezd vlakem v 9:23 do Nezamyslic,

návrat opět z Nezamyslic, popř. z Němčic nad Hanou. Délka trasy 6-7 km, trasa je vhodná i pro kočárky. Poplatek 40 Kč.

Pilávka

středa 21. června

Výcházka k prameni říčky Pilávky, kterou v lesích nad Hvozdem hlídá kamenná socha. V případě pěkného počasí navštívíme chráněné území Taramka s rozkvetlými orchidejemi. Ráno společný odjezd autobusem do Hvozdu (s přestupem v Konici) v 9:30 (st. č. 1). Návrat do Prostějova do 14:30. Délka trasy 5-7 km. Poplatek 40 Kč.

Otvírání studánek

sobota 24. června

Výcházka pro všechny generace ke studánce U Františka spojená s úpravou jejího okolí. Vydáme se lesními cestami ze Seče kolem studánky Plavuňka, V Hlubokém až ke studánce U Františka. Zde upravíme a vyčistíme studánku i její okolí. Od studánky pokračujeme na vlak do Ptského Dvorku. Ráno společný odjezd autobusem v 7:55 do Seče (st. č. 10), návrat do Prostějova do 13:30. Délka trasy 6 km. Akci pořádá ZO ČSOP Běložárka.

Branná a hrad Kolštejn

středa 28. června

Výcházka nejen pro seniory tentokrát až na okraj Hrubého Jeseníku. V Branné navštívíme zříceninu hradu a zámek Kolštejn a Mariánský pramen. Dále se vydáme částí Naučné stezky pod Ptačí planinou kolem skalních stěn směrem k Ostružné. Ráno společný odjezd příjímým vlakem do Branné v 8:37, návrat z Ostružné do 17:30. Délka trasy 7 km. Poplatek 40 Kč.

Mravenečci

každý čtvrtek od 15 do 17 hod.

Příjemně strávené odpoledne pro maminky na mateřské dovolené a další rodinné příslušníky s malými dětmi. Na zahradě Ekocentra Iris jsou připraveny zajímavé Montessori hračky, plyšáci, skluzavka, malé pískoviště, tvořivé aktivity, jezírko, stavění z přírodních ma-

teriálů, stan... Rodinné vstupné 100 Kč (dospělý + max. 2 děti). Doporčený věk dětí 0-5 let. V případě špatného počasí je připravena herna uvnitř.

Nabídka příměstských táborů – poslední volná místa

O letních prázdninách pořádáme 4 tematické příměstské tábory. Všechny budou probíhat v našich prostorách na Husově náměstí 67, ale i venku na čerstvém vzduchu.

Program každého tábora je denně od 7:30 do 16:00. Na tábory přijímáme děti, které v červnu ukončí 1.-5. třídu ZŠ. Cena 2300 Kč. V ceně jsou dvě svačiny, oběd z restaurace, pitný režim, pedagogický dozor, výlety, materiál na vyrábění apod. Na každý tábor je nutno vyplnit elektronickou přihlášku, která se nachází níže pod každým jednotlivým popisem tábora.

Kudy z nudy 10. 7. – 14. 7. 2023

Čeká nás týden plný zábavy, přírody, her a kreativních aktivit. Od pondělí až do pátku nás bude provázet celotáborová hra Kudy z nudy. Většinu času budeme trávit v přírodě. Máme ale připravené i tvoření či velký výběr deskových a jiných her. Ani nevládné počasí nás tedy nepřekvapí. A jak napovídá název tábora, nudit se určitě nebudeme.

Hvězdářský tábor 7. 8. – 11. 8.

Každý den nás čeká zajímavá vesmírná aktivita, při které se něco nového dozvíme, a zároveň se dobře pobavíme. Vydáme se na prohlídku hvězdárny. Každý den budeme společně plnit zapeklité úkoly a sbírat indicie, které nás v pátek dovedou k vyřešení velké záhady ve vesmíru. Čekají nás ale i vycházky, výlety, hry či kreativní aktivity.

Farmářský tábor 14. 8. – 18. 8.

Navštívíme společně zemědělské družstvo a školku pro telátka. V průběhu týdne si zahrajeme různé tematické hry. Vyrábět budeme především z přírodních materiálů. Vypěstujeme si vlastní obilí, a dokonce si upečeme vlastní chléb.

Moravský ornitologický spolek – středomoravská pobočka ČSO

Bezručova 10
750 02 PŘEROV 1
Česká republika

tel.: +420 776 746 980 – nonstop
tel.: +420 606 324 763 – kontaktní osoba pro média
e-mail: info@mos-cso.cz

Bankovní spojení: 32434831/0100
www.mos-cso.cz

Pozorovatelé ptáků jsou nadšeni – tři ptačí rarity se objevily na střední Moravě

Konec dubna a začátek května je obdobím, kdy vrcholí jarní tah ptactva a také se u nás objevují vzácní zatoulanci. V těchto dnech se na střední Moravě objevila volavka vlasatá, lyskonoh ploskozobý a ibis hnědý. Ornitologové jsou proto nadšeni.

Volavka vlasatá se zdržovala od 29. dubna na Zámeckém rybníku v Chropyni. Jde o drobnou volavku, která žije v mokřadech jižní Evropy a k nám se výjimečně zatoulává. Je běžově hnědá a má bílá křídla, která vyniknou v letu. Zobák má modrý s černou špičkou. Naposledy byla pozorována 5. května a nyní se může vyskytovat i na jiném rybníku v okolí.

Dalším výjimečným druhem je lyskonoh ploskozobý, který hnízdí v Arktidě a zimuje v Atlantiku u jižní a západní Afriky. Ve střední Evropě se objevuje velmi vzácně a málokdy se zdrží více dní na jednom místě. Lidé se nebojí a často k nim připlave i na pár metrů. Patří mezi bahňáky, ale na rozdíl od většiny z nich neloví červy v bahně, ale hmyz na hladině. Při lovu potravy plave na hladině a v těchto dnech se zdržuje v novém biocentru u Senice na Haně.

Třetí ornitologickou raritou je ibis hnědý, který pochází z jižní Evropy. Je tmavě hnědý se zeleným leskem na křídlech. Má

Volavka vlasatá

dlouhý zahnutý zobák, pomocí kterého loví drobné mokřadní živočichy. U nás se vyskytuje velmi vzácně a nyní jej můžete vidět na Záhlínických rybnících.

Pozorovatelé ptáků v těchto dnech objíždějí nejen mokřadní lokality, ale i pole a polní hnojiště, protože všude je možné najít nějakou ornitologickou raritu. Jako je například i rybák dlouhoocasý, kulík hnědý nebo linduška rudokrká.

Text a foto: Jiří Šafránek

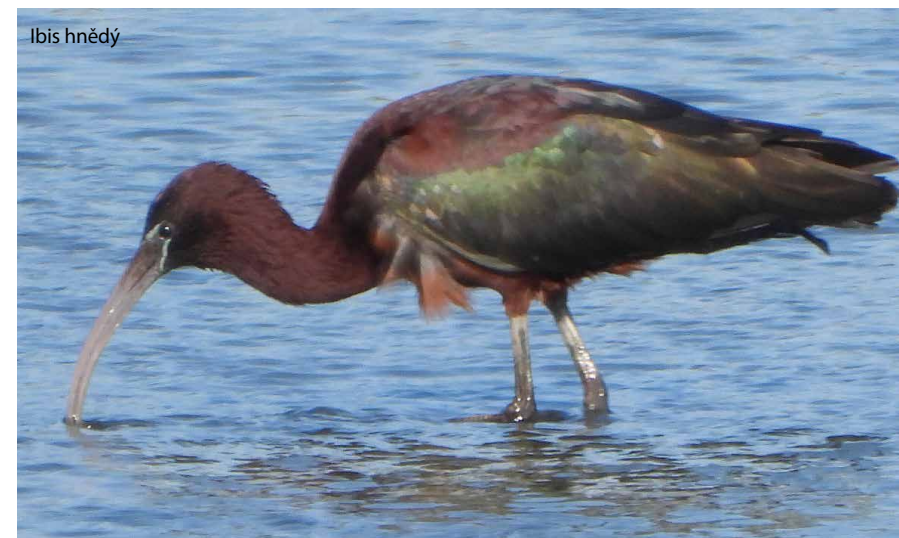

Lyskonoh ploskozobý

Cesta za dobrodružstvím 21. 8. – 25. 8.

Máte rádi dobrodružství? Pokud ano, je právě tento tábor právě pro vás. Kromě různorodých aktivit nás čeká cesta za dobrodružstvím. Co nás po cestě potká? Nechejte se překvapit!

*Za ČSOP RS Iris Vás srdečně zve
Tereza Spurná*

Ibis hnědý

Kontakt:
ČSOP, Ekocentrum Iris
Husovo nám. 67,
796 01 Prostějov
tel. 603 730 594, 737 898 777
e-mail: iris@iris.cz
www.iris.cz, FB: Ekocentrum Iris

Akce finančně podporuje **Statutární město Prostějov**

Děti Země končí s anketou Ropák roku, Zelená perla zatím zůstává

RNDr. Miroslav Patrik

Vážené přátelé – členky a členové Komise, Brno, 30. 5. 2023 • Děti Země-Brno si Vás dovoluji informovat, že letos uspořádají jen 28. ročník ankety Zelená perla, nikoliv také 31. ročník ankety Ropák.

Děti Země-Brno v letech 1993 až 2022 uspořádaly třicet ročníků ankety o anti-ekologický čin Ropák. Po této době ale usoudily, že je možné ji ukončit, neboť splnila svůj hlavní porevoluční účel: sarkastickou formou zdůraznit osoby, které podporovaly, prosazovaly či dokonce prováděly nějakou anti-ekologickou činnost, tj. hlavně staveb, plánů, koncepcí apod.

Děti Země-Brno v letech 1993 až 2022 uspořádaly třicet ročníků ankety o anti-ekologický čin Ropák. Po této době ale usoudily, že je možné ji ukončit, neboť splnila svůj hlavní porevoluční účel: sarkastickou formou zdůraznit osoby, které podporovaly, prosazovaly či dokonce prováděly nějakou anti-ekologickou činnost, tj. hlavně staveb, plánů, koncepcí apod.

Anketa Zelená perla by ještě tři roky pokračovala a skončila by po vyhlášení

výsledků 30. ročníku v roce 2025, tzn. že nyní by standardně proběhly tři její ročníky a její organizace by byla stejná jako dosud.

Splnění hlavního účelu ankety o anti-ekologický čin Ropák

1. Zdůraznění konkrétních osob, které poškozují či ničí životní prostředí

Anketa od roku 1992 během třiceti let sarkastickou formou zdůrazňovala konkrétní osoby, které za uplynulý rok podporovaly, prosazovaly či dokonce prováděly nějakou anti-ekologickou činnost, tj. hlavně staveb, plánů, koncepcí apod.

2. Upozornění veřejnosti na činnost ekologického hnutí

Po roce 1990 došlo k razantní změně v počtu a v činnosti ekologických sdružení, takže bylo žádoucí tento stav aspoň od roku 1992 posilovat s cílem připomenout, čím se v uplynulém roce tato sdružení zabývala a s jakými výsledky (a nezdary).

3. Vytvoření historického přehledu závažných anti-ekologických témat

Anketě se podařilo za roky 1992 až 2022 vytvořit časový a věcný souvislý přehled vývoje vnímání ochrany životního prostředí, který odráží nejen různorodost činnosti ekologického hnutí, ale i měnící se postoje společnosti.

4. Zvyšování zájmu veřejného prostoru o ochranu životního prostředí

Anketa svou unikátností a prostřednictvím sdělovacích prostředků a sociálních sítí pomáhala zvyšovat zájem občanů o své okolí a o životní prostředí a zvyšovat tak jejich sebevědomí při jeho ochraně a obraně.

Plánovaný průběh ankety o anti-ekologický výrok Zelená perla 2022

1) Děti Země-Brno dne 31. 5. 2023 vydají tiskovou zprávu s oznámením o zahájení ankety a se sběrem výroků za rok 2022. Po jejich ověření provede Subkomise klasický předvýběr 18 finalistů (loni bylo zasláno 27 výroků).

2) Děti Země-Brno v neděli 25. 6. 2023 zašlou členkám a členům Komise (nyní 94 osob) seznam 18 výroků s hlasovacím lístkem. Vyplněný lístek bude nutné zaslat zpět do středy 28. 6. 2023 do 22:00, příp. do čtvrtka 29. 6. 2023 do 14:00.

3) Děti Země-Brno v pátek 30. 6. 2023 od 11:00 zveřejní na tiskové konferenci v Brně výsledky ankety Zelená perla. Večer od 19:00 pak proběhne soiree na soukromé zahradě v centru Brna.

Na závěr si dovoluji poděkovat členkám a členům Komise za pomoc a podporu při vyhlášení ankety Ropák. Současně si dovoluji doufat, že spolupráce při rozhodování Komise na výsledcích ankety Zelená perla ještě tři roky potrvá. Uvítám proto, že Komise nadále zachová svou přízeň při jejím dalším organizování. Případné dotazy samozřejmě rád zodpovím.

*Hezký den přeje Miroslav Patrik,
koordinátor ankety Zelená perla*

Děti Země

Olomouc třídí odpad,

Nebezpečné odpady

Nápojové kartony

Papír

Sklo

Plasty

**• sbíráme,
• separujeme,
• recyklujeme**

přidejte se také vy...

Olomouc třídí odpad

**TECHNICKÉ SLUŽBY:
MĚSTA OLMOUC**

Zahájení turistické sezóny v Litovli

Dne 15. 4. 2022 v Litovli zahájili Turistickou sezónu. Historický spolek Kirri to rozjel ve velkém stylu. Začalo se v 10 hodin dopoledne na náměstí. Mnich a purkrabí Viktor Kohout na náměstí začali program právem útrpným. Zbrojnoši nejprve dovedli místního opilce, který budil veřejné pohoršení. Byl odsouzen a dán do klády, která mimochodem byla umístěna na místě, kde stál městský pranýř před více než 200 lety. Další odsouzený byla cikánka, která obtěžovala místní počestné občany. Tento soud byl přerušen výstřelem a troubením na roh. Což oznamovalo, že se blíží král Jiří z Poděbrad se synem Viktorínem a jeho průvodem.

Královský průvod byl řádně uvítán na náměstí purkrabím města. Daroval milost odsouzeným. Na jeho počest začala hrát dobová hudba známá v království Českém to pod jménem Subulcus a na ni tančily krásné ženy z taneční skupiny z Prostějova Jahanara tribute. Jejich vystoupení, ale bylo přerušeno šermířskou šarvátkou, při které unesli prince Viktorína, se kterým odpluly po Nečizu do tajemného podzemí pod náměstím. Nejprve hrozilo potrestání purkrabimu, ale pak se

rozhodl král i se zbrojnoši hledat svého syna v ulicích města.

K průvodu se přidali i místní lid. Nejprve zamířili k mostu zvanému Svatojánský. Poté se zastavili v kapli Sv. Jiří, kde se pomodlil za nalezení svého syna. V průvodu byly jezdcí na koních, zbrojnoši, tanečnice, hudebníci, bubeníci, šlechtici, ctihodní měšťané. . . Cestu ukončil král před muzeem v dobovém ležení.

Před muzeem jste si na chvíli mohli odskočit do středověku. Byly zde řemeslníci a ukazovali svůj um. Byl tu svičkář, pekař, provazník, zbrojník, výrobce putovních odznaků, růženečkářka, alchymista, výrobce jantarových šperků. . . Kuchařka předváděla svůj um ve své táborové polní kuchyni.

svého syna, což se mu také povedlo.

Na celodenním programu spolupracovalo několik skupin a institucí. Je třeba poděkovat městu Litovel, muzeu Litovel, Muzejní společnosti Litovelska, Brazzale Moravia a.s., skupinám Reliquie, Othala, Konuvky z.s., In life.

Jako předvoj této akce byla přednáška o Pranýřích se zaměřením na Litovelsko. Ta se konala 13.4. v Muzeu v Litovli. Jehož součástí bylo i čtení povídky Ozvěny místa o historii litovelského městského pranýře. O to se postarala herečka činohry Moravského divadla Olomouc Natalie Tichánková.

Kirri

KORUNA ČESKÁ

ŽÁDNÉ REKLAMY, PROSÍM!

ŠETŘÍM NAŠE LESY – HISTORICKÉ DĚDICTVÍ

ZEMÍ KORUNY ČESKÉ

**TECHNICKÉ SLUŽBY:
MĚSTA OLMOUC**

Ozvěny místa

Zastavili jste se někdy na určitém místě a zamysleli se nad tím, jak to tam vypadalo před dvěma sty lety? Jak bude to samé místo vypadat třeba za dalších tři sta let? Pojdme to udělat společně. Třeba v Litovli na náměstí Přemysla Otakara. Konkrétně na vyobrazeném místě. Tentýž pohled v tomtéž dni, ale v rozličných letech. Upustme uzdu naší fantazii a vydejme se na cestu časem...

1673

Slunce začalo pomalu osvětlovat náměstí. Na něm stála dřevěná vyvýšená konstrukce a uprostřed ní pranýř. Dřevěná ruka s mečem oznamující blížící se trhy, která na něm visela několik dnů, byla již sundána. Taktéž zvon z nedalekého kostela sv. Jakuba ohlásil do okolí, že se trhy konají.

Na rynku zatím stály stánky bez zboží. Celé náměstí zelo prázdnotou, ale to se mělo brzy změnit. Toho dne se mělo zaplnit, neb se připravovaly trhy a jejich nedílnou součástí měl být i výkon městského práva na pranýři.

Až z Olomouce měl přijet mistr popravčí se svým pacholkem, aby exekuci zde provedl. Radní města Litovel si kata pravidelně půjčovali neb vlastního neměli. Dokonce i zálohu dopředu za něj dát museli pro případ, kdyby se mu něco zlého událo a zpět se do Olomouce nenavrátil.

Během několika hodin se náměstí zcela zaplnilo. Trhovci hlasitě vyvolávali své zboží. V kraji vyhlášení litovelští hrnčíři nabízeli své hrníčky a džbánky různých velikostí a tvarů. Rybáři lákali kupce na čerstvé ryby, převážně kapry a mimo jiné i štiky, které má město ve svém znaku. K pestré nabídce přispěli zelináři, výrobci růženců, řezbáři či soukeníci.

Najednou se dav rozestoupil. Přicházelo předem oznámené procesí. Purkmistr, kat, jeho pachole a odsouzená společně vystoupili po čtyřech dřevěných schodech na jednopatrové lešení pobité deskami s pranýřem uprostřed.

Purkmistr Jakub Stieff měl svůj sváteční šat ozdobený pozlaceným řetězem, který jasně ukazoval, jaký post na radnici jeho nositel vykonával. Stief si hrdě stoupl do popředí. Bylo tomu sotva pět let, kdy se stal purkmistrem z městského písaře. S vidinou toho, že časem nahradí i Johanna Gutlera na postu městského

rychtáře, se snažil být vidět. A proto se „uvolil“ dohlédnout na nadcházející exekuci jako zástupce vedení města Litovle.

Mistr ostrého meče, Zacharyáš Heyland přišel z Olomouce. Tam na místě městského kata před lety vystřídal Eliáše Wildnera. Olomouční konšelé nebyli spokojeni s Wildnerovým plněním povinností, a tak jej v roce 1668 propustili.

Mistr popravčí, který stál za purkmistrem, byl statný muž širokých ramenou v nejlepších letech. Měl na sobě červený kabátce přehozený pláštěm, pokrytým symboly šibenice a loukoťového kola vyšívanými zlatou nití. Tímto bylo z dále všem jasné, o koho se jedná. Purkmistr Stieff se zatvářil nevraživě. Při pohledu na kata mu hlavou proletěla myšlenka, že je na popravišti oděn příliš honosně. Cítil se tím zahanben. Dalo by se dokonce říci i poníženo a to osobou bezectnou ze stavu sniženo.

Vedle kata stálo jeho pachole. Sotva dvanáctiletý chlapec, drobný, ale šlachovitý s dlouhými vlasy až po ramena, měl ve tváři smutný výraz. Byl to sirota. Mistr popravčí si ho vzal do učení, když jej našel prochladlého a hladového, takřka na konci sil na ulici.

Odsouzená měla na sobě bílý rubáš. Dříve takový byl. V ten den však připomínal už jen ušmudlaný hadr. Původně krásné a dlouhé vlasy po lopatky byly rozčuchané a mastné. Místa z nich trčela stébla slámy, která upomínala na bezesné noci v šatlavě, kam ji mezi jednotlivými tresty zavírali.

Purkmistr Stieff si vzal od písaře listinu opatřenou pečeti a postavil se dopředu. Rozvinul ji a započal číst. Připoutaná žena vnímala každé třetí slovo. Kat a pacholek trpělivě vyčkávali na to, až nastane jejich čas.

„Johano, vdovo po Jiřím Scholtzovi, za to, že jsi se těžce prohřešila proti mravnosti, jsi byla odsouzena, abys stála na pranýři o týdenním trhu pátečním a v neděli po dobu bohoslužeb. Dnes, zde na trhu pondělním provedena jest poslední část tvého trestu a to, že budeš veřejně zmrskána a poté vyhnána za městskou bránu. Tímto budeš navždy vypovězena z města.“

Stieff sroloval listinu a vrátil ji písaři. Ustoupil pár kroků vzad, aby vyklidil prostor k vykonání trestu. Mistru ostrého

meče rázně ukázal na volné místo a ten pomalu vykročil kupředu.

Kat tiše pokynul hlavou k pacholeti a nastavil pravou ruku. Chlapec vyňal z koženého pouzdra ostré kované nůžky a vložil je do nachystané dlaně. Popravčí nastříhl odsouzené košili na zádech. Prudce za vzniklé cípy trhnul, až se ženě odhalilo levé ňadro. Muži nadšeně hulákali, zatímco ženy odmítavě bučely a častovaly Johanu poběhlíci, helmbrechtíci a jinými nelichotivými názvy. Místo nůžek se v pravici kata objevila rukojeť devitiocasé kočky. První náprah a švih. První dopad na alabastrovou obnaženou kůži vytvořil na zádech červené tenké proužky, z nichž se začaly tvořit a pomalu stékat purpurové slzy. V mysli trestané se mísila bolest s pocitem ponížení. Nebyla si jista, co ji uráží více. Byla to nahota nebo výprask na pranýři před celým městem? Z těchto myšlenek ji doslova vytrhnul další dopad zauzlovaných konečků kůže na obnažené tělo. Každou ránu předznamenával hvizdot kožených spletených proužků ve vzduchu. Hukot davu přihlížejícího jejímu pokoření jej dokonale přehlušil. Po chvíli přestala vnímat bolest a upadla v letargii.

Pojednou se rozhostilo ticho. Kat skončil s pardusem a Johanu odvázel od pranýře a hrubě odstrčil. Ta se sotva držela na nohách. Dav strnul.

Do popředí vstoupil purkmistr Stieff. Promluvil k přihlížejícím. „Teď přistoupíme k urfřýdu. Bude provedena přísaha.“ Otočil se k odsouzené a spustil: „Potvrzením si buď vědoma, že porušení tohoto jest ztrestáno ztrátou hrdla tvého. Johano Scholtzová, přísahaj, že nikdy nevrátíš se na panství toto. Nebudeš se nikterak mstít svým soudcům, našemu městu, naší vrchnosti či jejím poddaným.“ Tiše potvrdila přísahu jedním slovem: „Přísahám.“ Purkmistr pokračoval. „Tímto je soud vykonán a uzavřen. Žádám písaře o zhotovení písemného záznamu. Nechť tento pardus jest odstrašujícím příkladem všem, kdo by jejího vzoru chtěl následovati. Mistře popravčí, proveď poslední část trestu a vymrskaj odsouzenou z města.“

Kat s jednou krátkou březovou metličkou za pasem a druhou v ruce ji začal vyhánět z města. Za souhlasného burácení davu vymrskal nešťastnici z městské brány ven vstříc nejistému osudu...

Ozvěny místa

1816

Na náměstí před domem 188 směrem k ramenu Moravy zvaném Nečíz ve vzdálenosti zhruba osmi sáhů stál kamenný sloup. Zapuštěn byl do stupňovitého kruhového podstavce z pískovce, širokého dva a půl metru. Na vrcholku sloupu stála socha. Kdysi hrůzu nahánějící pranýř představoval trest pro nepoctivé prodejce na tržnici. Nyní už nebyl dlouho využit pro svůj účel.

Na druhém schodu seděly dvě venkovské trhovkyně. Obě si vzaly sváteční šat, ačkoliv byl viditelně dost obnošený a lem suknic byl nejméně šest palců od bláta, ale když stály za stánkem, nešlo to vidět. Vlasy měly schované pod čepcem a četné vrásky v obličejí dávaly najevo, že už nejsou žádné mladice. Mohlo jim být něco přes čtyřicet let. Jedna byla hubená. Jak se říká jako za groš kudla. Téměř pozbývala ženskosti. Zatímco kyprá postava druhé z žen prozrazovala, že nedostatkem krmě netrpí a také, že holduje pivu. Výstřih měla objemný a z upnutého živůtku se doslova dral ven. Kousek stranou od nich stál stánek napěchovaný mrkví, zelím, květákem a jinou čerstvou zeleninou, kterou jejich muži vypěstovali a pracně sklídili.

Zvon na radniční věži odbíjel hodinu dvanáctou. Zavěšen byl na ochozu směrem do náměstí a ovládan byl dlouhým táhlem.

Nedaleko od žen se zastavil zhruba sedmnáctiletý mladík. Byl hladce oholen a ostříhán. Oděn v bílé košili s tmavou vestou a sakem. Zadíval se směrem k zelinářkám. Jeho pohled, ale nepatřil jim, spíše procházel skrze ně. Snažil se vryt si do paměti tvar sloupu, který byl za ženami. Přivřel oči, jakoby mířil na terč. Po chvíli se otočil a pomalým rozvázným krokem odešel z náměstí.

Obě jej chvíli se zájmem pozorovaly. Jakmile se jim ztratil z dohledu, započaly rozhovor na téma svého objektu zájmu. „To byl mladý pan Ulrich Donat. Ten míří vysoko. My už to tady u toho našeho zeli nějak doklepeme. Jo a zaslechla jsem, že prý pěkně maluje. Třeba si na nás vzpomene a namaluje nás.“ Na to druhá z žen ihned reagovala: „No, jemu bych postála kdykoliv.“ Řekla s hlasitým smíchem a plácla se přitom přes široké boky.

Náměstím se prohnal lehký podzimní vítr. Proletěl kolem sloupu. Šustot listí, který odvál z podstavce pranýře na kamennou dlažbu, zněl skoro jako smutné povzdychnutí kamene. Ten byl již bezejmenným tichým svědkem odsouzeným jen poslouchat. Kdysi to byl nástroj práva a postrach všech lidí, kteří museli na něm kvůli svým pokleskům za trest stát. Osud tohoto nemého kamene měl být již brzy zpečetěn...

2014

Bokem takřka v rohu náměstí zela velká díra. Měla tvar kruhu o průměru tři metrů. A z ní se ozývaly podivné zvuky. Hekání. Vzdechání. Najednou se ozvalo žuchnutí, jako když spadne pytel cementu na zem. Kdybyste nahlédli z okraje této čerstvé litovelské propasti, spatřili byste menšího podsaditého mužíčka s malými brýlemi na nose, zhruba padesátiletého. Seděl na zadku v modrých montérkách přezdívaných krtky s kostkovanou košili. Okolo něj se zvedl prachový oblak, který svým tvrdším přistáním rozvířil. „Do prdele práce, já se na to...“ Brblal si pod nos. „No co ty seš zač? Že by, ale to přeci... tak teda asi jo... A mám tě, ty potvoro!“ Vydrápal se z díry ven. Pokusil se oprášit. Posunul si brýle výše ke kořenu nosu, ze kterého mu pokaždé pomalu sklouzávaly dolů.

Vytáhl z náprsní kapsy mobilní telefon a pomalu s hlubokým oddychováním hledal telefonní číslo, označil vybraný kontakt a potvrdil volbu volání. Po krátkém vyzvánění uslyšel známý hlas. „Paní doktorko, dobrý den. Mám ho. Byl přesně tam, kde jsme předpokládali... Ano, mám na mysli ten pranýř... Základy? No vypadá to na kámen a je zde i kus dřeva... Ano podívám se na to. Tak zatím nashle.“ Típl hovor. Uschoval telefon zpět do náprsní kapsy pracovních kalhot. Pohladil si své zaprášené menší pívni bříško. Hluboce se nadechl a vydechl. A zalezl zpět do díry v zemi, podobný brouku, který se chystá právě zimovat...

2022

„Vanilkovou. Velkou.“ Vysypal slečně hrst drobných do ruky, ta je s nezájmem a bez následné kontroly přesunula do kasy. Počkal, až mu ji natočí. Pak si ji s díky vzal a šel si sednout doprostřed ná-

městí. Plně si vychutnával její chuť. Možná poslední pěkný podzimní den. Musel ho ještě využít, než zazimuje Alfréda, jak přezdíval své sportovní kolo.

S křupavými zvuky zpracoval poslední sousto zmrzliny, respektive kornoutu, co po ní zbyl. Utřel si do ubrousku svůj momentálně vanilkový, prošedivělý vous a svižně vykročil ke kolu, které na něj netrpělivě čekalo ve stojanu.

V půli cesty se zastavil. Dlažební kostky se najednou vytratily a muž zůstal stát uprostřed kruhového panelu a bezhlasně si přečetl nápis, který do něj byl vyrytý: „V těchto místech stával až do roku 1817 městský pranýř.“ – „Hm, zajímavé“ utrousil tentokrát nahlas, ale pro sebe a pokračoval dále. Rázně zamířil k Alfrédovi, aby se společně mohli vydat k dalšímu cíli jejich trasy...

Epilog

Dočetli jste až sem. A říkáte si „A to je vše? Co bude dál?“ To já nevím, co bude dál za sto či dvě stě let, ale vím, co teď můžete udělat. Dojet do Litovle. Stoupnout si na náměstí doprostřed kamenného kruhu. Přivřít oči a stát se součástí historie tohoto místa. . .

Povídku na základě historických reálií napsal

David Kirri Křížan

Poznámka autora: Pokud se Vám zdají být některé postavy povědomé, nejste daleko od pravdy.

A mimochodem Alfréd ještě jezdí. . .

Knihovna města Olomouce

každý čtvrtek / 15:00

nám. Republiky – **Práce s 3D pery** – pravidelný kroužek kreativní práce s moderními technologiemi pro děti od 8 let. Mohou se zapojit i dospělí. Přihlášky 585 545 123, dospela@kmol.cz

8. 6. / 15:00 – 17:00

nám. Republiky – **Čtenářský metr** – kreativní dílna pro rodiče a prarodiče, kteří vyrobí svému potomkovi čtenářskou pomůcku – papírový metr na stěnu s tipy na zajímavé knížky pro každou výšku. Děti mohou pomáhat.

12. a 26. 6. / 16:30

pobočka Jungmannova – **Roboti** – kroužek pro děti od 9 let, které si sestaví z LEGO stavebnice svého robota a naučí se ho naprogramovat. Rezervace 585 545 123, dospela@kmol.cz

13. 6. / 16:30

pobočka Jungmannova – **Masajská vesnice Ilkiding'a** – Eva Gabrielová, která nedávno navštívila Tanzánii, přiblíží osobní zkušenost s masajskými pokrmy, tradičním trhem s dobytka i dalšími radostmi každodenního života masajské populace

13. 6. / 17:00

nám. Republiky – **Peru** – o souvislosti významu slova Peru s bohatou Říší Inků, o peruánském městě Cuzcu, o posvátném místě Inků Machu Picchu a dalších zajímavých místech s cestovatelem Milanem Štouračem.

14. 6. / 10:00

nám. Republiky – **Leporela, jsou tak skvělá?!** – setkání nejmenších dětí v rámci projektu S knížkou do života – Bookstart, tentokrát se zaměříme na knihy plné okének, rozkládacích kapsiček a překvapivých prvků. Rodiče se mohou těšit na tipy na dětské knížky.

15. 6. / 10:00

nám. Republiky – **Být v obraze** – díky organizaci SeniorOn se sejdeme nad chytrými zařízeními a technologiemi, v klidu se naučíme, jak správně reagovat na reklamy na internetu. Bude čas i na individuální dotazy.

19. 6. / 15:00

nám. Republiky – **Klub deskových her** – přivítáme mezi námi každého, kdo má chuť si zahrát stolní hry. Hry si lze půjčit domů.

20. 6. / 14:00 – 16:00

nám. Republiky – **Šperky 3D perem** – výtvarná dílnička, kde dospělí a děti od 8 let budou tvořit za pomoci moderní techniky. Nutná rezervace 585 545 123, dospela@kmol.cz

22. 6. 14:00 – 16:00

pobočka Jungmannova – **Mýdlo** – výtvarné tvoření pro děti od 6 let, spojené s informacemi o historii tohoto lidského pomocníka. Nutná rezervace 731 123 081, nebo na e-mailové adrese jungmannova@kmol.cz

22. 6. / 16:00

nám. Republiky – **Kávové obrazy** – kreativní dílna pro dospělé, kde stvoříme zajímavé dekorace či voňavé dárky z kávových zrn

23. 5. / 13:00 – 17:00

pobočka Holice – **Rostlina, keř, strom?** – výtvarná dílna s kvízem pro děti i jejich doprovod

SOUTĚŽE

nám. Republiky – **Soutěž o knihu Stephena Kinga** – otázky v knihovně nebo na www.kmol.cz

pobočka Neředín – **Karlík a čokoládová knihovna** – zrádné otázky a sladké odměny přímo v knihovně

pobočka Tabulový vrch – **Znáš hudební nástroje?** – netradiční otázky pro malé muzikanty

VÝSTAVY

Budovu na náměstí Republiky ožívají originální obrazy **Kateřiny Ritterové** nazvané **Okno do mojí hlavy**

Pobočka Brněnská zve na fotografie **Petra Václavka** z oblíbených dětských knih o Dubáncích, které rozesmějí jak malé, tak dříve narozené

Na pobočce Holice si nenechte ujít výtvarné práce školáků a předškoláků – **Obrazky pro radost**

Pobočka Jungmannova nabízí fotografie přírody mladého Olomoučana **Františka Valčíka**

www.nejlepsipruvodce.cz

Ing. Tomáš KRYL

Vás srdečně zve
na prohlídkový okruh

OLOMOUC UNIVERZITNÍ

u příležitosti 450. výročí založení olomoucké univerzity

Čtyři a půl století nejstarší univerzity na Moravě.
Akademie Tovaryšstva Ježíšova, C.K. Univerzita, C.K. Lyceum,
C.K. Františkova univerzita, Univerzita Palackého – pět názvů – jedna vysoká škola.
Od zakladatele papeže Řehoře XIII. po současnost, od imatrikulací
k promócím s významnými Magnificencemi rektory, Spectabiles a
Honorabiles, rovněž i se slavnými studenty jako Albrecht z Valdštejna,
Bohuslav Balbín, Johann Gregor Mendel nebo Prokop Diviš.
Cesta nejen do hlubin studákovy duše.
Vivat academia, Vivat professores; Gaudeamus igitur!

...příběhy v souvislostech.

neděle 18. června 2023, 13:30 hod.
sraz na třídě Spojenců 11 před budovou obchodní akademie

vstupné: 120 Kč
(70 Kč děti 6 – 14 let)

(prohlídka se uskuteční za každého počasí; **nutná rezervace na tomas.kryl@email.cz**)
Přihláška je automaticky považována za přijatou a platnou, nebude potvrzována.

Noc kostelů ve Staré Vodě

Vážení přátelé, příznivci Staré Vody,
program na Noc kostelů ve Staré Vodě
18:00–21:00 pátek 2. 6. 2023:

- Jindřich Machala – historie Staré Vody a Libavska
- Dita Veselá – Hudba pro duši – písňové pásmo protkané barvou harfy, fléten, lesního rohu, klavíru.
- Aleš Tománek – harmonium

Jambo

Příběh se šťastným koncem – nandu pampový

Olomouc, 02. 06. 2023

Včera v podvečerních hodinách došlo k úspěšnému odchytu nandu pampového. Tento běžec se po dobu několika dnů pohyboval v městské části Olomouc-Chomoutov, kde byl s pomocí pracovníků olomouckého studia České televize monitorován, což usnadnilo i následné kroky. Vzhledem k tomu, že se nad jeho dalším osudem vznášel otazník, nabídla Zoologická zahrada Olomouc pomoc s jeho odchycem. Zvířete se však ujmout nemohla. Na základě médií kontaktoval zoologickou zahradu soukromý chovatel, který nabídl svou pomoc, aby zvíře nemuselo být utraceno. „Utratit takovéto zvíře je až tím posledním řešením. Proto jsem si přál, abychom využili veškeré dostupné možnosti, které by mohly vést k jeho zachráně. I coby myslivec jsem vydal příkaz „nestřílet“ a jsem za to rád, protože ze spolupráce Odboru životního prostředí Magistrátu města Olomouce a zoologické zahrady vzešel tento příběh se šťastným

koncem.“ uvádí primátor statutárního města Olomouce. „Celou akci jsme pojal jako nácvik odchytu zvířat, který jsme úspěšně zvládli. Rád bych vyzdvihl a tímto pochválil své zaměstnance. Jedná se o profesionální a zkušený tým, který vyhodnotil situaci na místě a počínal si tak, že jsem na ně skutečně hrdý. Zásahu jsem se účastnil, netrval déle než hodinu,“ dodává ředitel Zoo Olomouc Dr. Ing. Radomír Habáň.

„Byly možné dvě varianty. Odchyt, kdy jsem trval na tom, aby jej prováděli specialisté z naší zoo, ale jen v případě, že bude možné nandu předat zájemci. A když se odchyt nepodaří, přistoupíme k odstřelu v souladu s právní úpravou v oblasti myslivosti, protože střet s tímto zvířetem, jeho pohyb v městské části nebo dopravní nehoda znamená velký problém. Díky profesionální práci kolegů z naší zoo má nandu nový domov a při odchytu neutrpěl žádnou újmu. Apeluji na chovatele, aby zvířata řádně registrovali a jejich výběhy

zabezpečili,“ uzavírá Petr Loyka, vedoucí Odboru životního prostředí Magistrátu města Olomouce.

NUTNÁ EVIDENCE

Možnou příčinou, proč se původní majitel prozatím ke zvířeti nepřihlásil, může být skutečnost, že nemá zvíře, potažmo své hospodářství evidované, čímž se dopouští porušení plemenářského zákona. Registrace spadá do kompetence Českomoravské společnosti chovatelů, dozorcími orgány jsou poté Česká plemenářská inspekce a Krajská veterinární správa. Za neevidování hospodářství či zvířete, tím pádem za porušení výše zmíněného zákona, hrozí sankce. U fyzických i právnických osob se pohybují až do 1 milionu korun.

Iveta Gronska
tisková mluvčí, marketing
+420 608 101 325

Muzeum a galerie Prostějov v měsíci červnu

Hned na začátku tohoto měsíce, již tento pátek 2. 6. 2023 se od 17:00 v Galerii Špalíček (Uprkova 18) za přítomnosti světového fotografa Roberta Vano uskuteční vernisáž výstavy **Robert Vano: Memories**. Na své si přijdou příznivci tohoto autora a milovníci klasické i módní fotografie.

V následujícím týdnu se ve čtvrtek 8. 6. 2023 v 17:00 v hlavní budově koná **vernisáž prací absolventů ZUŠ V. Ambrose** a 15. 6. 2023 Vám v přednášce **Kameny zmizelých – úcta k obětem holocaustu?**... Mgr. Jana Gáborová osvětlí význam kladení tzv. Stolpersteine. Tato přednáška se uskuteční od 16:00 v přednáškovém sále hlavní budovy.

Na závěr června se můžete naučit profesionálně vázat kytice s Ing. Pavlou Koutnou, **floristický workshop** proběhne 29. 6. 2023 od 16:00 v edukační místnosti Galerie Špalíček. Na ten se rezervujte na tel. čísle: +420 725 801 827 nebo emailu: pkoutna@muzeumpv.cz.

Odbornou přednášku prof. RNDr.

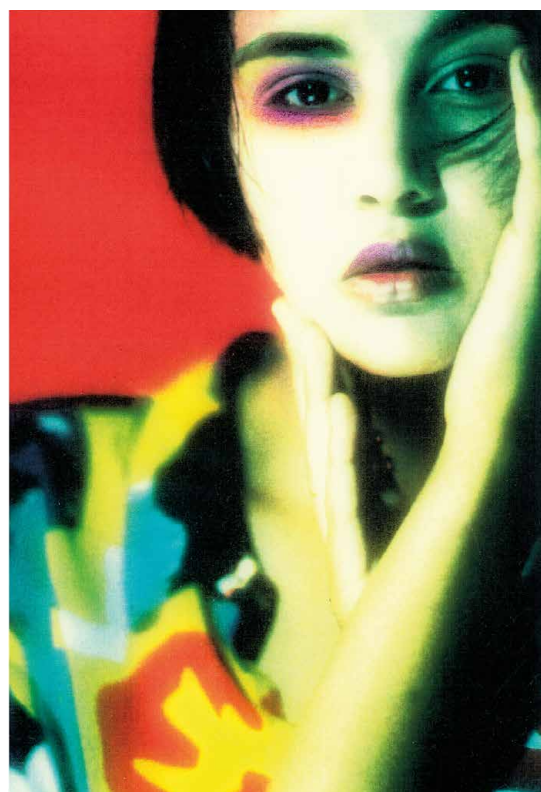
Zdeňka Mikuláška, CSc., který opětovně odpoví na **Záludné otázky z astronomie** si na čtvrtek 15. 6. 2023 v 18:00 připravila hvězdárna. Stejně jako astronomické vikendy (17. 6. a 24. 6.), týden pohádek (od 5. 6. do 9. 6. 2023), a již osvědčené večerní pozorování a pozorování Slunce.

Paleta nabídky je tentokrát opravdu široká, tak věříme, že Vás některá akce z nabídky osloví.

S pozdravem za MGP

Mgr. Markéta Hamzová
zástupkyně ředitelky, tisková mluvčí

Muzeum a galerie v Prostějově
nám. T. G. Masaryka 2
796 01 Prostějov
mobil: 770 128 305
mhamzova@muzeumpv.cz
www.muzeumpv.cz

NOVINKY ZOO OLMOUC
ORYX

Muzeum Rýmařov

Milí přátelé,
rádi bychom vás pozvali na kulturní akce.

Dvě nové výstavy zahájíme za přítomnosti autorů již tuto sobotu 27. května v 16 hodin. V Galerii Octopus to bude výstava originálních reliéfních kreseb a fotografií **JIRINY HANKEOVÉ** s názvem **TRÁVY** a v komorním prostoru Galerie

Městské muzeum Rýmařov a Galerie Pranýř
vás zvou na výstavu fotografií

Jiří HANKE
HLEDÁNÍ AMERIKY
27. 5. – 25. 6. 2023
vernisaž výstavy 27. 5. v 16 hodin
www.muzeumrymarov.cz / facebook a instagram @muzeumrymarov

Městské muzeum Rýmařov a Galerie Octopus
vás zvou na výstavu kreseb a fotografií

Jiřina HANKEOVÁ
TRÁVY
27. 5. – 25. 6. 2023
vernisaž výstavy 27. 5. v 16 hodin
www.muzeumrymarov.cz / facebook a instagram @muzeumrymarov

Pranýř výstava fotografií **JIRÍHO HANKEHO** s názvem **HLEDÁNÍ AMERIKY**. Obě výstavy potrvají do 26. června.

V otevírací době od května do září můžete rovněž navštívit barokní kostel Navštívení Panny Marie zv. **kaple V Lipkách** a **externí expozici textilnictví** v budově textilky **Hedva Český Brokát**. Na obou místech vám budou k dispozici naši průvodci.

Sledujte nás na: www.muzeumrymarov.cz, facebook @muzeumrymarov nebo

muzeum
RÝMAŘOV

instagram @muzeumrymarov.

Těšíme se na setkání s vámi!
S přáním hezkého dne

Michal Vyhliďal
Městské muzeum Rýmařov
nám. Míru 6, Rýmařov
tel.: 554 254 382
muzeum@inforymarv.cz

LETNÍ SEZÓNA 2023 květen – září

externí expozice textilnictví
HEDVA ČESKÝ BROKÁT, s.r.o.

květen, červen, září

út + čt + so

9:00–12:00, 13:00–16:00

červenec, srpen

út + st + čt + pá + so

9:00–12:00, 13:00–17:00

140 Kč (základní), 70 Kč (snížené)

KAPLE V LIPKÁCH

(květen na objednávku: 554 212 381)

červen – září

út + čt + so

9:00–12:00, 13:00–17:00

60 Kč (základní), 40 Kč (snížené)

PROHLÍDKY MĚSTA

červen – září

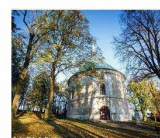
středa 10:00, 14:00

30 Kč (základní), 20 Kč (snížené)

více na: www.muzeumrymarov.cz, muzeum.reditel@inforymarv.cz

e-mail: info@inforymarv.cz, www.inforymarv.cz

facebook: @muzeumrymarov, @inforymarv

Rodinný Penzion Majorka

Nově a stylově zrekonstruovaný secesní dům postavený Janem Husičkou v letech 1867–1872. Statek s konírnou býval ve své době nejkrásnějším domem v obci Slatinice. Manželé Husičkovi měli dceru Marii, která se po I. světové válce provdala za Františka Koudelku, důstojníka rakouské armády, který se narodil v nedalekých Drahanovicích. Marie Koudelková Husičková byla zvaná podle hodnosti svého manžela „Majorka“.

Dnes je z bývalého statku stylový penzion, který svým návštěvníkům nabízí ubytování v šestnácti pokojích. Pro náročné klienty je připraveno VIP apartmá Pekárna, vybavené stylovým nábytkem a americkými kamny.

Všem hostům je k dispozici společenská místnost a dále se v objektu penzionu nachází stylově zařízený prostor Pekárny. Oba tyto prostory lze využít pro firemní večírky, oslavy narozenin, rauty a jiné společenské akce. Pro školení

a semináře nabízí penzion vlastní vybavenou školici místnost pro 40 osob.

Lázně Slatinice a. s.,
Slatinice 29, 783 42,
www.lazneslatinice.cz,
recepce@lazneslatinice.cz

Lázně Slatinice
A.D. 1526

Květnové kulturní akce ve Velké Bystřici

Město Velká Bystřice

1.–30. 6. / galeriezet / út – pá 9:30 – 18:00, so – ne 11:00 – 19:00, po zavřeno

Andrzej Ciešlar: V prostoru krajiny

český malíř polské národnosti, narozený 7. 4. 1981 v Českém Těšíně. Vystudoval Institut pro umělecká studia Slezské univerzity v Katovicích. Žije a tvoří v Hlučíně.

Žít ve východní části Slezska znamená ustavičné střetávání s civilizací a s jejími relikty. Pro vnímaného člověka žít zde znamená jakýsi permanentní stres z nedostatku lidského měřítka, z absence duchovního rozměru života. Malování je nutně terapií – a Andrzej Ciešlar ve svých obrazech takovou terapii podstupuje; a současně, jakoby nezáměrně, vydává o svém domově zprávu. Vláštní struktury prostupujících se barevných ploch se střetávají s liniemi, jež nad nimi žijí vlastním životem a jako velká zrcadla odrážejí rmutnou realitu. Dívat se na jeho obrazy je jako sledovat rezonanční desku nervózních proměn. A přitom je Andrzej Ciešlar bytostný romantik, jenž za zrcadlem reálného světa objevuje svět nový, nové krajiny, jež jsou oproti těm skutečným, fyzickým útěšné, s bezděčným prvkem laskavého humoru. (převzato z www.pasazdesignu.cz, text Doc. PhDr. Pavel Šopák, Ph.D.)

Výstava potrvá do 27. 7. 2023.

4. 6. / Zámecký park / ne 15:00 – 17:00

Dětský den a Bystřická kulička

Zábavný program pro děti i celé rodiny na celé nedělní odpoledne – hry, atrakce, soutěže o ceny a oblíbená jarní hra s hliněnkami nebo skleněnkami pro všechny generace mladých.

Vstup volný, občerstvení zajištěno.

9. – 11. 6. / KD Nadační /

Pohárek SČDO – memoriál dr. Zdeňky Kokty

51. ročník národního finále soutěže monologů a dialogů amatérských divadelníků. pátek 19:30: divadelní představení sobota 12:30 – 20:00: soutěžní vystoupení, vyhlášení výsledků, defilé vítězů neděle: rozborové semináře

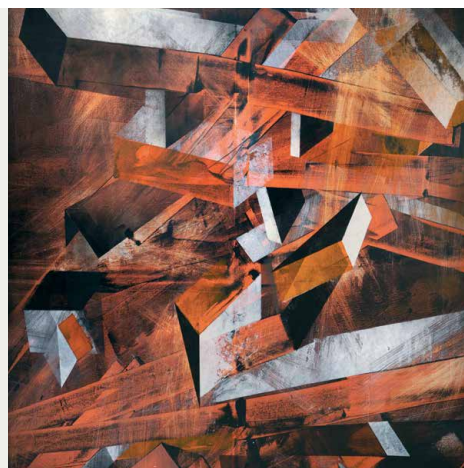
andrzej ciešlar v prostoru krajiny

vážení milovníci umění, galeriezet vás srdečně zve na výstavu obrazů andrzeje ciešlara

zámecké nám. 775, velká bystřice

výstava potrvá do 27. 7. 2023
galeriezet je otevřená od úterý do pátku 9.30 – 18.00 hodin
v sobotu a neděli 11.00 – 19.00 hodin | www.galeriezet.cz

 Město Velká Bystřice

10. 6. / Zámecký park / so 11:00 – 23:00

Jsmo ze stejné planety

8. ročník mezinárodního pikniku. „Poslední večere“ – všechno bude trochu jinak, nechte se překvapit... Bližší informace na FB Jsme ze stejné planety.

16. 6. / amfiteátr / pá 21:00 – 22:30

Srdce na dlani – promítání v amfiteátru Česká romantická komedie z roku 2022 režiséra a scenáristy Martina Horského. Příběh vypráví o třech generacích jedné rodiny, jejíž členové najdou lásku. V hlavních rolích se objevili Bolek Polívka, Eliška Balzerová, Jana Pidrmanová, Matouš Ruml, Vladimír Polívka a Kristína Svarinská.

17. 6. / Vojenský újezd Libavá / so 7:00 – 16:00

Bílý kámen®

29. ročník putování veřejnosti zapovězeným územím. Akce Bílý kámen® umožňuje cyklistům, koloběžkářům, ale i pěším turistům poznání zajímavých míst jinak celoročně uzavřeného vojenského prostoru Libavá. Hlavním pořadatelem je Haná Velká Bystřice, město Velká Bystřice a Okrašlovací spolek Lubavia, spolupracující s obcemi úřady příslušných obcí, armádními složkami Vojenského újezdu Libavá, Vojenskými lesy a statky ČR, Vojenskou policií a Policií ČR. Akce se koná pod záštitou ministryně obrany Jany Černochové a hejtmána Olomouckého kraje Josefa Suchánka. Vstupné 100 Kč, více informací na www.bilykamen-libava.cz nebo na FB Bílý kámen

17. 6. / Vojenský újezd Libavá / so 8:30 – 16:00

Autobusový zájezd Bílý kámen

Město Velká Bystřice pořádá autobusový zájezd na akci Bílý kámen® určený zejména pro starší účastníky, případně rodiny s dětmi. Cena zájezdu je 350 Kč z Velké Bystřice a 400 Kč z Olomouce. Zájemci se mohou přihlásit osobně na Kulturním a informačním centru Velká Bystřice, e-mailem na kultura@muvb.cz nebo telefonicky na č. 734 236 502. Bližší informace na www.velkabystrice.cz

30. 6. / amfiteátr / pá 21:00 – 22:30

Zlouni – filmové vítání prázdnin v amfiteátru

Americká animovaná rodinná komedie z roku 2022. Málokterí hrdinové mají tak špatnou pověst jako Vlk, Had, Tarantule, Piraňa a Žralok. Tihle psanci se tak dlouho hledali, až se našli a dali dohromady tým, pro který je spáchání dokonalého zločinu stejná brnkačka jako vyrazit si v neděli odpoledne na zmrzlinu. Do života jim vstoupí profesor Marmaláda (morče a především kladas tělem a duší), který má ambiciózní plán – převychovat je na dobroty.

Kulturní a informační centrum

Zámecké náměstí 775,
tel: +420 734 236 506
78353 Velká Bystřice
www.velkabystrice.cz

KULTURNÍ PŘEHLED ČERVEN 2023

VÝSTAVY

Do 9. července / Zámecká galerie
Poznáváme Olomoucký kraj s Klubem českých turistů

Po – Pá 9.00 – 12.00, 13.00 – 16.00 hodin, od 1. 6. So 9.00 – 17.00, Ne 14.00 – 17.00 hodin (vstup přes informační centrum)

Vstupné dobrovolné

3. – 4. června od 9.00 do 17.00 hodin /
Nádvorní zámku Konice
Bonsai klub Haná
– výstava bonsajů

KONCERTY

Úterý 6. června a úterý 13. června v 17.00 hodin / **Koncertní sál zámku Konice**
Absolventské koncerty žáků ZUŠ Konice

AKCE

Do neděle 4. června / **Masarykovo náměstí v Konici**

Lunapark – Pouť

Pátek 2. června od 18.00 hodin / **Chrám**
Narození Panny Marie v Konici

Noc kostelů

Pátek 2. června od 20.00 hodin / **Zámecký park**
Old School

Pátek 2. června od 18.00 hodin / **Čunín – před hospodou U Růžičků**

ČT-ČUN aneb Na červené tlačítko nesahej!

Zábavná show s kácením máje

Sobota 3. června od 20.00 hodin / **Zámecký park**
Kreyn

Sobota 10. června od 15.00 hodin / **U komunitního centra**
Country odpoledne s kapelou
Poslední kovboj

Pátek 16. června od 17.30 hodin / **Zámecký park**

Legendy se vrací

Maras / Krápník / Děda Mráz / Calibos / Gabriela V.G. / Junior

Neděle 18. června od 13.00 hodin / **Zámecký park**

Žváčkův festival dechových hudeb

Holobková mozeka / Cyrilka / Blatnička / Stříbrňanka / folklorní soubor Kosíř / mažoretka ZUŠ Konice

Sobota 24. června od 6.30 hodin / **Konice, Sportovní 205 – Litovel Klasik restaurant**

Konické štrapáce

a Na kole okolo Konice

46. turistický pochod a 25. cyklojízda KČT
www.stdostal.unas.cz

Sobota 1. července od 14.00 hodin / **Křemenec – dětské hřiště**

Zábavné odpoledne a slavnostní otevření dětského hřiště

Den plný her a country kapela Karolína

KNIHOVNY

Městská knihovna Konice (zámek Konice, 1. patro) – půjčovná doba: pondělí, středa, pátek: 9.00 – 11.00 a 11.30 – 16.00 hodin
Služba – balení knih tel.: 582 396 487
www.konicka.knihovna.cz
Křemenec – půjčovná doba: pátek: 17.00 – 18.30 hodin

ZÁMEK KONICE

Turistické informační centrum / Muzeum řemesel Konicka, z. s.

Pondělí – pátek: 9.00 – 12.30 a 13.00 – 16.00 hodin, So: 9.00 – 12.30 a 13.00 – 17.00 hodin, Ne: 14.00 – 17.00 hodin

Prohlídkové trasy zámku Konice a expozice Muzea řemesel Konicka, z. s., probíhají s průvodcem. Začátek prohlídky je vždy v celou hodinu, kromě 12.00 hodin. Poslední prohlídka je hodinu před ukončením otevírací doby. Minimální počet na prohlídku jsou 2 osoby. Doba trvání prohlídky trasy „A“ (expozice řemesel a komentovaná prohlídka zámku) 45 minut. Trasa „B“ (expozice řemesel) 25 minut. Vstupenky zakoupíte v informačním centru. Nabízíme prodej suvenýrů a regionálních produktů. Vstup do galerie je součástí prohlídkové trasy „A“ nebo samostatně (pokud obsluha TIC neprovází). Více na: www.mekskonice.cz

KOMUNITNÍ CENTRUM

Pravidelné aktivity v komunitním centru: pondělí 16:15 – jóga s Michaelou, pondělí 17:30 – cvičení pro ženy, středa 17:00 – cvičení pro ženy, středa 18:00 – jóga s Danou, čtvrtek 16:00 – rukodělná dílna. Aktuální dění sledujte na webových stránkách města Konice, facebooku a nástěnce v podatelně MěÚ. Kontakt: Mgr. Jitka Klemsová, DiS, Tel.: 702 269 964, e-mail: jitka.klemsova@konice.cz

BONSAI KLUB HANÁ

Výstava bonsajů

na nádvoří zámku v Konici

**3. – 4. června 2023
od 9. hod. do 17.00 hod.**

Výstava je pořádána
ve spolupráci s MĚKS Konice

Během výstavy probíhá poradenská služba k pěstování bonsajů, ukázky tvarování stromů a prodej misek a výpěstků.

Vstupné dobrovolné
www.bkhanas.cz

Heraldické symposium

Katolická teologická fakulta Univerzity Karlovy
Česká genealogická a heraldická společnost v Praze
Moravská genealogická a heraldická společnost
Heraldická společnost v Praze
a Královský institut politických nauk

si Vás u příležitosti Mezinárodního dne heraldiky dovoluji
 pozvat na

HERALDICKÉ SYMPOSIUM

na téma: **heraldika jako specifický projev lidské identity**
 které se uskuteční

ve středu 7. června 2023 od 16 hodin

v budově Katolické teologické fakulty UK, Thákurova 3,
 Praha 6 – Dejvice

program:

PhDr. **Milan Buben**, Ph.D.

Katedra církevních dějin a literární historie, Katolická teologická fakulta Univerzity Karlovy

Smysl a význam heraldiky v současné době

Doc. PhDr. **Frederik Federmayer**, Ph.D.

Katedra archivnictva a muzeologie, Filozofická fakulta Univerzity Komenského v Bratislavě

Heraldické metamorfózy. Symbolika a premenyerbov nobilitovaných richtárov a mešťanostov metropolu Uhorska

prof. PhDr. **Tomáš Krejčířík**, CSc.

Moravská genealogická a heraldická společnost

Ústav pomocných věd historických a archivnictví, Filozofická fakulta Masarykovy univerzity

Počátky symboliky hornických měst

PhDr. ThLic **Michal Sklenář**, Ph.D., Ph.D.

Ústav pro studium totalitních režimů

Heraldika a římskokatolická církev v českých zemích v letech 1948–1989: úvodní otázky

Mgr. **Petr Nohel**, Ph.D.

Česká genealogická a heraldická společnost v Praze, Královský institut politických nauk

Systematika v heraldice současné švédské královské rodiny

Mgr. **Petra Konupková**

doktorandka Katedry pomocných věd historických, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy

Česká genealogická a heraldická společnost v Praze

Heraldická společnost v Praze

Erb pro poslední cestu Jindřicha Abraháma ze Salhausenu

Svoji účast na symposiu, prosíme, potvrďte na adrese:
 petr.nohel@ktf.cuni.cz

Jako výstup ze symposia je plánován sborník příspěvků.

KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ
FAKULTA
UNIVERZITY KARLOVY

Česká genealogická a heraldická společnost v Praze

Moravská genealogická a heraldická společnost

Heraldická společnost v Praze

KRÁLOVSKÝ INSTITUT POLITICKÝCH NAUK

Toto číslo vyšlo s podporou Lékárny U černého orla v Prostějově

Časopis vychází s podporou Koruny České

zelení A DOBA – měsíčník zelených hnutí

Vydává Zelený kruh Olomouc. Náklad 2 500 výtisků. Uzávěrka 15. dne v měsíci.

Šéfredaktor MUDr. Pavel Andrš, výtvarný redaktor Jiří Komár Jurečka

Redakce: V Kotlině 4, 779 00 Olomouc, tel./fax: 585 436 926

e-mail: zeleny.kruh.ol@mybox.cz, http://www.zelenykruholomouc.cz

Objednávky na adrese redakce.

Registrováno referátem kultury OkÚ Olomouc pod číslem MK ČR E 12634.

Podávání novinových zásilek povoleno Českou poštou, s. p., Odštěpným závodem Severní Morava, č. j.: 543/97 - p/1 ze dne 10. 2. 1997

adresát:

Tištěnou verzi tiskneme na recyklovaném papíře běleném bez použití chlórů

TISK: Petr Skyva, tel.: 608 869 087